

DOI 10.31558/2519-2949.2020.3.9

УДК 32.159.942(477, 571)

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-9799-9786>

Стеблина Н. О. Донецький національний університет імені Василя Стуса

ЕМОЦІЙНІСТЬ ПОЛІТИЧНОЇ ВЗАЄМОДІЇ (ЗА МАТЕРІАЛАМИ ЦИФРОВИХ ДИСКУРСІВ УКРАЇНИ ТА РФ)

У дослідженні здійснено компаративний аналіз українського та російського неофіційних цифрових дискурсів за показниками інтенсивності політичної взаємодії та емоційності. Матеріалом для дослідження стали видання «Українська правда» та «Лента.ру». Період дослідження: 2005-2019 роки. Показники вираховувалися із допомогою комп'ютерних програм, написаних мовою Python. Зафіксовано різницю між обидвома дискурсами, особливо у період із 2005-2013 років. За показником інтенсивності політичної взаємодії – із більшими значеннями в Україні (із 1,4 до 0,9) і значно меншими в РФ (на рівні 0,41-0,47). У 2014-2015 роках в Україні показник інтенсивності знизився до 0,86-0,88, а в РФ спостерігалось незначне зростання, що пов'язуємо зі зміною інформаційної політики російського видання за часів «гібридної» війни. Загальна тенденція в українському політичному дискурсі – до спадання інтенсивності політичної взаємодії, що пов'язуємо із низкою факторів, у тому числі, із цифровізацією неофіційного мас-медійного дискурсу. Ще одну відмінність між обидвома дискурсами знайдено за показником емоційності. Високі показники (0,35-0,42) в Україні у 2005-2013 роках та низькі в Росії (0,19-0,22). При цьому знаходимо позитивну кореляцію між показником інтенсивності політичної взаємодії та емоційністю в Україні та не знаходимо такої в Росії, що свідчить про те, що політична взаємодія в РФ не передбачає емоційності. Після 2014 років показники емоційності наближаються один до одного (в Україні – спадає, в РФ – зростає). Ще одна відмінність між дискурсами обидвох країн – в емоційності повідомлень про політичних акторів (перших осіб держав). Тут, аналогічно, до 2013 знаходимо значну відмінність (із високою емоційністю повідомлень про Ющенка та Януковича (хоча в останньому випадку – спостерігаємо поступове спадання показника)). У часи Порошенка продовжуємо фіксувати низькі показники, тим не менш, у 2019 році спостерігаємо найвищий показник за параметром. У РФ найменш емоційним є період Медведєва, що додатково свідчить про імітативний характер зміни влади в цій країні, а з 2014 року спостерігаємо зростання показника. Таким чином, показники емоційності та інтенсивності політичної взаємодії на початковому етапі цифровізації є важливими для того, щоб відрізнити авторитарний (російський) та перехідний (український) режими.

Ключові слова: цифровий політичний дискурс, цифровізація, Україна, Росія, політичні емоції.

Український та російський політичний режими, як і режими інших держав, як правило розрізняють, аналізуючи взаємини влади та суспільства [4, с. 12], суспільні настрої [10, с. 7], рівень дотримання політичних та громадських свобод [6] та ін. Тим не менш, аналіз політичного дискурсу, в якому за Т. А. ван Дейком репродукується політична влада [26, с. 11], також може дати змогу зрозуміти «порядок суспільного життя, установлений владою» [4, с. 13], норми політичної взаємодії та наявність чи відсутність збалансованого представлення політичних еліт [11, с. 155]. До того ж, дискурс-аналіз може бути формалізований, а отже, дає змогу охопити великі проміжки часу та великий обсяг матеріалу, що у цифрові часи продовжує зростати. І у цьому дослідженні здійснимо спробу розрізнити політичні дискурси двох країн із різними політичними режимами: перехідним або змішаним українським [1], [5], [7], [8] та авторитарним (нео-патримоніалізм, неліберальна демократія) російським [18], [23], [27]. Провідною відмінністю між обидвома режимами та відповідно дискурсами вважатимемо наявність реальної політичної конкурентної боротьби за владу, що відповідно також репродукується у дискурсі за низкою показників. Наприклад, за складом політичних акторів та взаємодією цих акторів, а також, за показником емоційності. Передбачаємо, що конкурентна боротьба зумовлює більш інтенсивну взаємодію між акторами та,

відповідно, більшу емоційність демократичнішого дискурсу. Подібний підхід дещо суперечить традиційним поглядам на демократію як таку, де у політичних рішеннях розум має переважити емоції [17], інакше це може призвести до ірраціональних проявів агресивності [20]. Тим не менш, говорячи про сучасний політичний дискурс, не можемо уникнути питання його цифровізації, а відповідно – неunikної трансформації дискурсів під її впливом. Маркетизація політичної комунікації [25] призводить до того, що політичні меседжі мають продаватися (знову ж таки, у більш демократичних країнах), відтак, деякі особливості медійної культури (в тому числі емоційність) можуть активно використовуватися.

Відтак, **метою** цього дослідження буде компаративний аналіз українського та російського неофіційних цифрових дискурсів за показниками інтенсивності політичної взаємодії та емоційності. Під неофіційним цифровим дискурсом розумітимемо корпус новин на провідних, популярних суспільно-політичних сайтах «Українська правда» та «Лента.ру». Маємо також зауважити, що якщо перше видання є незалежним від українських чи зарубіжних політичних акторів, то друге спочатку існувало як таке, але із 2014 року входить до «Rambler Media Group», що належить пов'язаному із В. Путіним російському олігарху В. Потаніну [14]. Саме новини беремо тому, що вони відображають зріз суспільного життя країни за різними тематичними напрямками (політика, економіка, культура, спорт та ін.), а також містять реакцію на офіційний дискурс (за професійними стандартами саме ЗМІ мають сприяти забезпеченню відкритості політичних акторів, здійснювати функцію контролю та критики [12], [13] та ін. Працюючи із мас-медійним середовищем, також маємо враховувати трансформації, що відбуваються у ньому під впливом цифровізації. Зокрема говорять «кризу журналістики» [24], [19], яку пов'язують із низкою причин: фінансових [21], організаційних [3], технологічних та ін.

Періодом дослідження будуть 2005-2019 роки: таким чином, прослідкуємо ситуацію від етапу незначної цифровізації у 2005 р. (коли перехід від епохи web 1.0 до web 2.0 ще тільки відбувався – і у мережі репродукувалися офлайнві традиції) до функціонування так званої «гібридної медіа-системи» [15], за якої у дискурсі представлені як традиційні опосередковані, так і прямі канали взаємодії із аудиторією.

Зазначені показники вимірюватимемо за допомогою двох комп'ютерних програм, написаних для цього дослідження мовою Python (модулі beautiful soup, re).

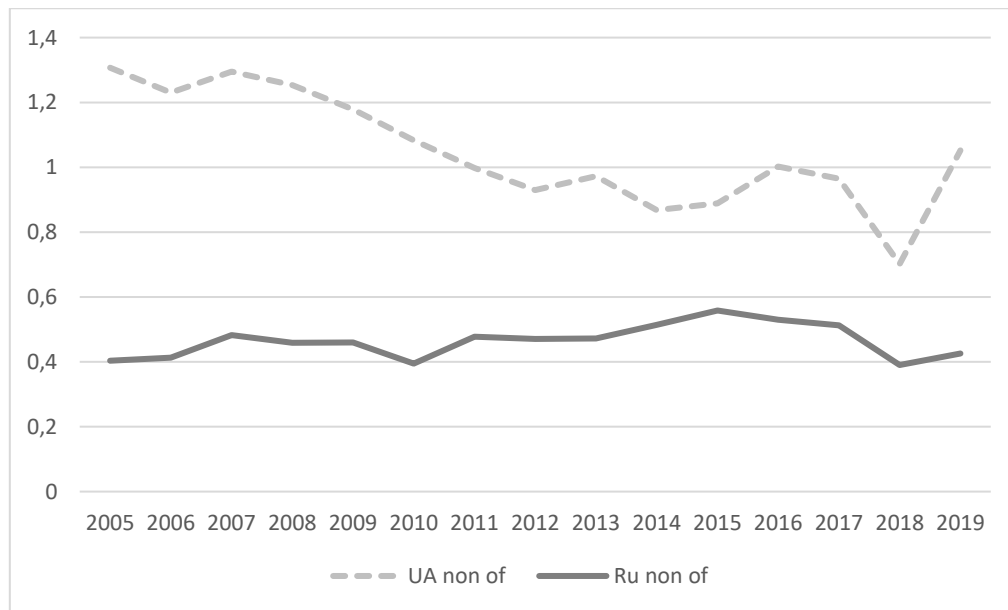
Показник *інтенсивності* політичної взаємодії вимірюється через зафіксовані у неофіційному дискурсі назви політичних акторів (суб'єктів та інститутів). Для цього попередньо укладалися словники політичних акторів (вітчизняних та зарубіжних). Словник акторів українського політичного дискурсу нараховує 2911 позицій, російського – 3854. Для укладення словників бралися усі прізвища, що траплялися у заголовках новин, та усі власні назви, окрім географічних та назв заходів. Для того, аби врахувати усі згадки, у прізвищах прибиралися закінчення, наприклад «Зеленський – Зеленськ», деякі прізвища прописувалися за допомогою регулярних виразів, аби уникнути збігів із невласними назвами, наприклад, «Дуд[ануо]\w?» – для пошуку усіх варіантів відмінювання прізвища нинішнього польського президента Дуди. Тож показник інтенсивності вимірювався через співвідношення кількості згадок політичних акторів у заголовках до кількості новин. Саме заголовки бралися до уваги через те, що у текстах новин один і той самий актор може бути згаданий декілька разів, відтак дисбаланс між згадками, як правило буде вищий, ніж якщо аналізувати тільки заголовки, в яких згадки завжди одиничні. До того ж, згідно із дослідженнями, сучасний читач приділяє увагу саме заголовкам, зрідка клікаючи на сам текст.

Показник *емоційності* вимірюється через пошук і заголовках дієслів стану (які найчастіше виражають емоції). Саме дієслова бралися до уваги тому, що заголовки онлайн-новини будується навколо дієслова і має відповідати на запитання «що сталося?» Саме таким чином можна визначити випадок, коли емоція стає новиною.

Тексти із сайтів «Української правди» та «Лента.ру» завантажувалися також за допомогою програми Python (модуль requests). До уваги бралися усі новини за 2005-2019 роки (без вибірки).

Інтенсивність політичної взаємодії в українському та російському неофіційних цифрових дискурсах

Отримані цифри дозволяють стверджувати, що за цим показником обидва дискурси відрізняються Див. рис. 1. (До речі, ту саму картину отримано на основі аналізу білоруського неофіційного дискурсу – із нижчим порівняно із українським показником інтенсивності).

Рис. 1. Показник інтенсивності в українському та російському НЦД

Цікаво, що показник інтенсивності в українському дискурсі спадає із часом (показник більше одиниці означає, що в одному тексті, як правило, згадується більш, ніж один політичний актор). Подальші спостереження за цим дискурсом показали, що після зростання у 2019 р до 1,05 відбулося спадання показника у 2020 до 0,7 (що частково пояснюється карантинном). В РФ цей показник лишається приблизно на одному й тому ж рівні (0,4-0,5). Деяке пожвавлення спостерігаємо у 2014-2017 роках, якраз після звільнення 2014 р. головної редакторки «Лента.ру» та більшості команди ЗМІ. Цей незначний сплеск можемо пов'язувати якраз введенням у неофіційний дискурс нових або ж альтернативних політичних акторів, що коментували «гібридну» агресію РФ у відповідній манері.

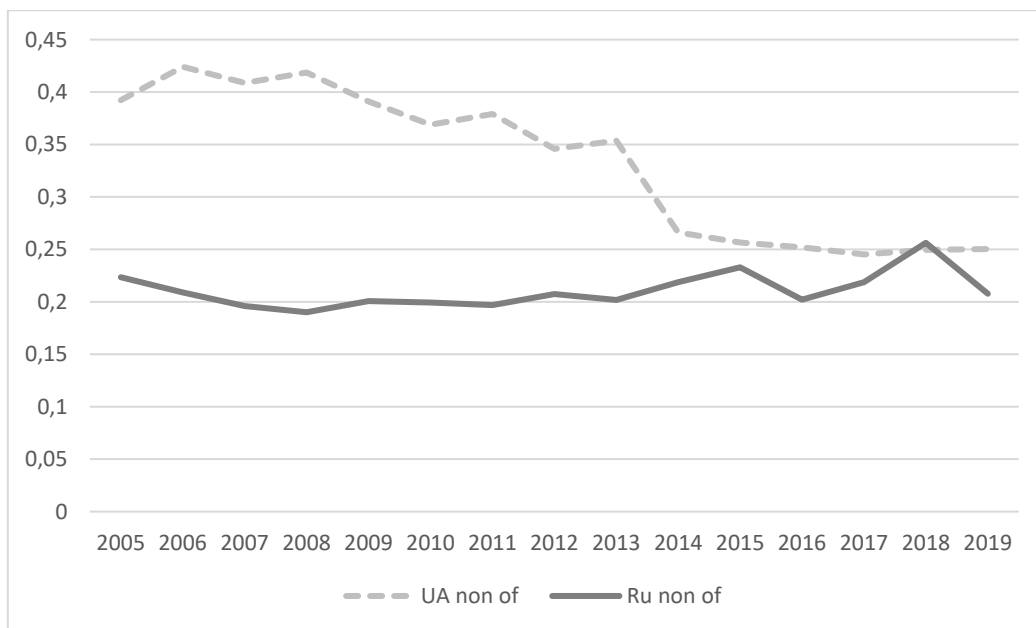
Тим не менш, маємо зауважити, що незважаючи на те, що інтенсивність політичної взаємодії більш демократичного режиму вища, із часом вона все ж спадає і поступово наближається до показників авторитарного режиму. А отже, «криза журналістики», що викликана в тому числі й тим, що ЗМІ поступово програють конкуренцію мережевим сервісам та іншим майданчикам для комунікації, суттєво відбивається на спроможності мас-медіа виступати «каталізатором суспільного діалогу» (за К. Г. Флахом). До того ж, падіння рівня інтенсивності політичної взаємодії може стосуватися не тільки українського дискурсу, а й політичних дискурсів інших країн (див. також спостереження Freedom House щодо падіння рівня дотримання політичних і громадянських прав та рівня демократії останні 14 років [16]).

Емоційність українського та російського неофіційних цифрових дискурсів

Цікаво, що інтенсивність політичної взаємодії певним чином пов'язана і з емоційністю. Проте тільки у випадку із українським дискурсом (див. рис. 2).

В Україні рівень емоційності спадає так само, як і рівень політичної взаємодії (із єдиною відмінністю – ми не маємо сплеску у 2019 році). Кореляція між обидвома показниками – позитивна (0,776). Відтак, чим вища політична взаємодія, тим вища емоційність (найбільший показник 0,42 – це означає, що близько половини текстів мали емоцію за основний інформаційний привід). Тож для українського дискурсу до 2013 року провідним типом політичного тексту є новина, що містить заяву політичного актора. Після цього бачимо різке падіння показника, що також можемо пов'язувати із російською агресією, коли провідним типом тексту стали гарячі новини про події на фронті. Також варто зауважити, що закінчення «гарячої» фази війни на Донбасі у 2015 році не відобразилося на емоційності дискурсу. Відтак, ймовірно, що в дискурсах інших демократичних та перехідних режимів під час 2013-2014 років спадання показника також відбувалося, проте не настільки різко). І у 2016 році український дискурс просто увійшов до загальної тенденції.

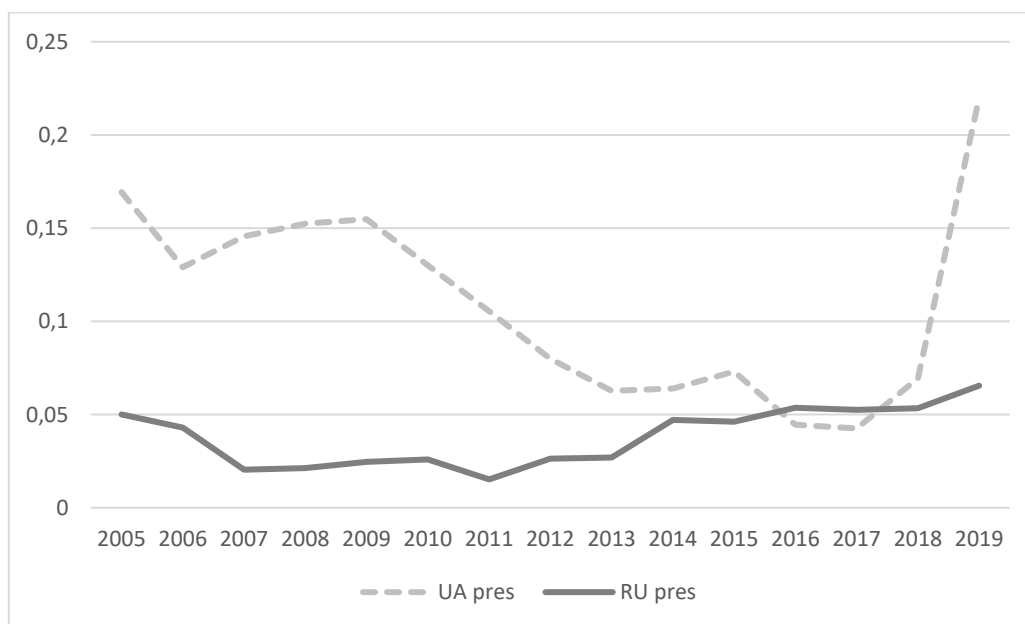
В Росії бачимо відмінну картину – із достатньо рівною картиною до 2013 року (показник на рівні 0,19 – 0,22). Але от після 2014 року спостерігаємо деяке пожвавлення із найвищим показником у 2018 році (0,25). У цьому році рівень емоційності обидвох дискурсів співпав.

Рис. 2. Показник емоційності в українському та російському НЦД

При цьому все ж характер (або ж причина появи емоцій у дискурсі) в цих випадках різна. Про це говорить відсутність кореляції між рівнем політичної взаємодії та емоційністю в російському дискурсі. Тобто правило «більше взаємодії – більше емоцій» тут не працює. А отже, емоції з'являються у дискурсі не із посередництвом політичних акторів (як в Україні), а з інших причин. Приміром, із 2014 року «Лента.ру» під впливом інформаційної політики власника стає більш «жовтою», публікуючи скандальні історії про життя селебрітіз. Відтак, стає типовим російським пропагандистським ресурсом, де усе, в тому числі й розважальний контент, слугує виникненню «плутанини», «непоправних нісенітниць» та «зведенню нанівець критичного мислення» читача (див. [2], [9]).

Об'єднання двох програм, за допомогою яких вимірювались показники, дозволяє також виміряти емоційність конкретного політичного суб'єкта (емоційність заголовків, що містять згадку про політичного актора). Для цього дослідження були використані президенти України та РФ (рис. 3).

Рис. 3. Показник емоційності політичних текстів про перших осіб держав

Тут маємо схожу картину: емоційність у заголовках, що мають згадки про Ющенка та Януковича, вища, ніж емоційність заголовків із згадками про Путіна та Медведєва. Тим не менш, у випадку України емоційність починає драматично падати ще із часів Януковича, що може, знову ж таки, свідчити про більш авторитарний характер українського політичного дискурсу тих часів (див. [22]), хоча, звісно, ці показники вимагають порівняння із іншими дискурсами. Однак, за правління Порошенка показники не зросли (відтак, періоди Януковича і Порошенка вимагають детальнішого порівняння). Тим не менш, інтерпретувати показники під час правління Порошенка варто, пам'ятаючи про тенденції спадання показників емоційності та інтенсивності політичної взаємодії. Натомість у 2019 року (вимірювалися показники Зеленського) зміна влади призвела до емоційного сплеску.

В РФ – знову ж таки, зростання емоційності прослідковується із 2014 року (зі зміною інформаційної політики видання). Фактично, це свідчить про те, що в середовищі незалежного неофіційного дискурсу (який не контролюється владою чи іншими політичними акторами) емоції авторитарного лідера практично не стають інформаційним приводом (або ж інформаційним товаром). А от при зміні ситуації – в контрольованому неофіційному дискурсі – емоції лідера штучно вводяться в політичні тексти.

Висновки

Компаративний аналіз українського та російського неофіційних політичних цифрових дискурсів показав суттєву відмінність між ними у період 2005-2013 років за декількома показниками.

По-перше, за показником інтенсивності політичної взаємодії – із більшими значеннями та тенденцією до зменшення показників в Україні (із 1,4 до 0,9) і значно меншим показником в РФ (на рівні 0,41-0,47). У 2014-2015 роках в Україні показник інтенсивності знизився до 0,86-0,88), а в РФ спостерігалось незначне зростання, що пов'язуємо зі зміною інформаційної політики російського видання за часів «гібридної» війни. Загальна тенденція в українському політичному дискурсі – до спадання інтенсивності політичної взаємодії, що викликано низкою факторів, у тому числі, цифровізацією неофіційного мас-медійного дискурсу. Припускаємо, що політична взаємодія частково перемістилася у соціальні мережі, що має кардинально змінити усю політичну комунікацію (в якій будуть відсутні ЗМІ як посередник, що контролює та збалансовує її, забезпечує відкритість політичних акторів та ін). Відтак, у межах подальших досліджень варто вимірювати цей показник у ЗМІ надалі (припускаємо все ж його спадання), а також зіставляти інтенсивність та характер політичної взаємодії у соцмережах, месенджерах та ін.

По-друге, відмінність між обидвома дискурсами бачимо також в емоційності. Із високими показниками (0,35-0,42) в Україні у 2005-2013 роках та низькими в Росії (0,19-0,22). При цьому знаходимо позитивну кореляцію між показником інтенсивності політичної взаємодії та емоційністю в Україні та не знаходимо такої в Росії, що свідчить про те, що політична взаємодія у цій країні не передбачає емоційності, а отже, менш придатна для поширення у мас-медійному просторі. Після 2014 років показники емоційності наближаються один до одного (в Україні – спадає, в РФ – зростає). При цьому передбачаємо, що у 2020 році через карантин зниження емоційності та інтенсивності політичного життя в Україні триватиме. Подібна картина додатково свідчить про те, що ЗМІ як частина неофіційного дискурсу поступово втрачають свої позиції як посередник у політичній взаємодії.

Ще одна відмінність між дискурсами обидвох країн – в емоційності повідомлень про політичних акторів (перших осіб держав зокрема). Тут, аналогічно, до 2013 знаходимо значну відмінність (із високою емоційністю повідомлень про Ющенка та Януковича (хоча у його випадку – спостерігаємо поступове спадання показника)). У часи Порошенка продовжуємо фіксувати низькі показники, тим не менш, у 2019 році спостерігаємо найвищий показник за параметром. У РФ найменш емоційним є період Медведєва, що додатково свідчить про імітативний характер зміни влади в цій країні, а з 2014 року спостерігаємо зростання показника.

Таким чином, емоційність політичного дискурсу на початковому етапі цифровізації є важливим показником, що дає змогу відрізнити авторитарний (російський) та перехідний (український) режими. При цьому саме вища емоційність свідчить про більшу демократичність, а не навпаки. Тим не менш, із більш інтенсивною цифровізацією деякі показники обидвох дискурсів (та ж емоційність та інтенсивність політичної взаємодії) наближаються один до одного. Відтак, це потребує введення додаткових параметрів для спостереженнями за політичними дискурсами різних типів.

Бібліографічний список:

1. Балабан Р. Політичний режим в Україні в аспекті суспільних цінностей. *Наукові записки Інституту політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса*, 2012. № 6. С. 253-268.
2. Вайс М., Померанцев П. Повелителі брехні: інформація, культура та гроші на службі Кремля. *Критика*. URL: <https://krytyka.com/ua/articles/povelyteli-brekhni-informatsiya-kultura-ta-hroshi-na-sluzhbi-kremlya> (дата звернення: 10.11.2019)
3. Дейвіс Н. Новини пласкої землі. Київ: Темпора, 2011.
4. Євтушенко О. Політичний режим та його роль у регулюванні взаємовідносин суспільства й держави. *Наукові праці [Чорноморського державного університету імені Петра Могили комплексу "Києво-Могилянська академія"] Серія : Політологія*, 2016. № 284(272), 12-16.
5. Мацишина І. *Конструювання політичної реальності України*. Вінниця: ТОВ "Твори", 2019.
6. Мацієвський Ю. Між авторитаризмом і демократією: політичний режим після "помаранчевої революції". *Політичний менеджмент*. 2006. № 5, 18-32.
7. Моїсєнко Д. Політичний режим постсоціалістичної України як елемент форми перехідної держави. *Публічне право*. 2016. № 4, 231-238.
8. Пантелейчук І. В. Політичний режим в Україні: проблеми демократичного транзиту. *Актуальні проблеми державного управління*. 2010. № 2, 282-289.
9. Померанцев П. *Нічого правдивого й усе можливе*. Львів: Український католицький університет, 2015.
10. Рудич Ф. М. Політичний режим та народовладдя: методологічний контекст. *Наукові записки Інституту політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса НАН України*. 2010. № 1, 7-26.
11. Трач А. С. Політичний режим пострадянської України: між поліцентризмом та моноцентризмом. *Актуальні проблеми політики*. 2015. № 55, 154-162.
12. Флах К. Г. *Влада і злиденність преси*. Київ: Академія української преси, Центр вільної преси, 2015.
13. Штрмайер, Г. Політика і мас-медіа. Київ: Києво-Могилянська акад, 2008.
14. BBC. Кто владеет СМИ в России: ведущие холдинги. Русская служба "Би-Би-Си". URL: https://www.bbc.com/russian/russia/2014/07/140711_russia_media_holdings (дата звернення: 10.11.2019).
15. Chadwick A. The Political Information Cycle in a Hybrid News System: The British Prime Minister and the "Bullyinggate" Affair. *International Journal of Press/Politics*. 2011. № 16 (1), 3-29.
16. Csaky Z. Dropping the democratic facade in Europe and Eurasia. URL: <https://freedomhouse.org/report/nations-transit/2020/dropping-democratic-facade> (дата звернення: 10.18.2020).
17. Demertzis N. Political Emotions. In *The Palgrave Handbook of Global Political Psychology* / P. Nesbitt-Larking, C. Kinnvall, H. Dekker – editors. Basingstoke: Macmillan Publishers Limited, 2014, 223-241.
18. Gel'man V. Authoritarian Russia Analyzing Post-Soviet Regime Changes. Pittsburgh: University of Pittsburgh Press, 2015.
19. Gibson J. A crisis of relevance. *Columbia Journalism Review*. URL: https://www.cjr.org/special_report/news-janine-gibson-newspapers-audience.php (дата звернення: 10.18.2020)
20. Hutchison E., Bleiker R. Theorizing Emotions in World Politics. *International Theory*. 2014. № 6 (3), 491-514. DOI: 10.1017/S1752971914000232
21. Iggers J. *Good News, Bad News. Journalism. Ethics and the Public Interest*. Boulder, Colo.: Westview Press, 1999.
22. Pleines H. Oligarchs and Politics in Ukraine. *Demokratizatsiya: The Journal of Post-Soviet Democratization*. 2016. № 24(1), 105-127.
23. Robinson N. Institutional factors and Russian political parties: the changing needs of regime consolidation in a neo-patrimonial system. *East European Politics*. 2012. № 28 (3), 298-309. DOI: 1080/21599165.2012.685629
24. Suárez E. The present crisis of Western democracy is a crisis of journalism. *Nieman Reports*. URL: <https://niemanreports.org/articles/the-present-crisis-of-western-democracy-is-a-crisis-of-journalism/> (дата звернення: 10.18.2020)
25. Thompson M. *Enough Said: What's Gone Wrong with the Language of Politics?* New York: St. Martin's Press, 2016.
26. van Dijk T. A. What is Political Discourse Analysis? *Belgian Journal of Linguistics*. 1997, № 11 (1), 11-52.
27. Zamyatin K. Russian Political Regime Change and Strategies of Diversity Management: From a Multinational Federation towards a Nation-State. *JEMIE*. 2016. 15 (1), 19-49.

References:

1. Balaban R. Politychnyj rezhym v Ukrayini v aspekti suspilnyx cinnostej. *Naukovi zapysky Instytutu politychnyx i etnonacionalnyx doslidzhen im. I. F. Kurasa*, 2012. № 6. С. 253-268.
2. Vajs M., Pomerancev P. Povelyteli brexni: informaciya, kultura ta groshi na sluzhbi Kremlya. *Krytyka*. URL: <https://krytyka.com/ua/articles/povelyteli-brekhni-informatsiya-kultura-ta-hroshi-na-sluzhbi-kremlya> (accessed: 10.11.2019)
3. Dejvis N. *Novyny plaskoyi zemli*. Kyiv: Tempora, 2011.
4. Yevtushenko O. Politychnyj rezhym ta jogo rol` u reguluyuvanni vzayemovidnosyn suspil`stva j derzhavy. *Naukovi праці [Чорноморського державного університету імені Петра Могили комплексу "Києво-Могилянська академія"] Серія : Політологія*, 2016. № 284(272), 12-16.

5. Matsyshyna I. *Konstruyuvannya politychnoyi realnosti Ukrainy*. Vinnytsya: TOV "Tvory", 2019.
6. Matsiyevs'ky Yu. Mizh avtorytaryzmom i demokratiyeu: politychnyj rezhym pislya "pomaranchevoyi revolyuciyi". *Politychny j menedzhment*. 2006. № 5, 18-32.
7. Moiseyenko D. Politychnyj rezhym postsocialistychnoyi Ukrainy yak element formy perehidnoyi derzhavy. *Publichne pravo*. 2016. № 4, 231-238.
8. Pantelejchuk I. V. Politychnyj rezhym v Ukraini: problemy demokratychnogo tranzytu. *Aktual'ni problemy derzhavnogo upravlinnya*. 2010. № 2, 282-289.
9. Pomerancev P. *Nichogo pravdyvogo j use mozhlyve*. Lviv: Ukrayinskyj katolycny universytet, 2015.
10. Rudych F. M. Politychny rezhym ta narodovladdya: metodologichny kontekst. *Naukovi zapysky Instytutu politychny i etnonacional'ny doslidzhen' im. I. F. Kurasa NAN Ukrainy*. 2010. № 1, 7-26.
11. Trach A. S. Politychny rezhym postradyans'koyi Ukrainy: mizh policentryzmom ta monocentryzmom. *Aktual'ni problemy polityky*. 2015. № 55, 154-162.
12. Flax K. G. *Vlada i zlydennist' presy*. Kyiv: Akademiya ukrayins'koyi presy, Centr vilnoyi presy, 2015.
13. Shtromajyer, G. *Polityka i mas-media*. Kyiv: Kyevo-Mogylyans'ka akad, 2008.
14. BBC. Kto vladeet SMY v Rosyji: vedushhe xoldyngy. Russkaya sluzhba BBC. URL: https://www.bbc.com/russian/russia/2014/07/140711_russia_media_holdings (accessed: 10.11.2019).
15. Chadwick A. The Political Information Cycle in a Hybrid News System: The British Prime Minister and the "Bulgate" Affair. *International Journal of Press/Politics*. 2011. № 16 (1), 3-29.
16. Csaky Z. Dropping the democratic facade in Europe and Eurasia. URL: <https://freedomhouse.org/report/nations-transit/2020/dropping-democratic-facade> (accessed: 10.18.2020).
17. Demertzis N. Political Emotions. In *The Palgrave Handbook of Global Political Psychology* / P. Nesbitt-Larking, C. Kinnvall, H. Dekker – editors. Basingstoke: Macmillan Publishers Limited, 2014, 223-241.
18. Gel'man V. *Authoritarian Russia Analyzing Post-Soviet Regime Changes*. Pittsburgh: University of Pittsburgh Press, 2015.
19. Gibson J. A crisis of relevance. *Columbia Journalism Review*. URL: https://www.cjr.org/special_report/news-janine-gibson-newspapers-audience.php (accessed: 10.18.2020)
20. Hutchison E., Bleiker R. Theorizing Emotions in World Politics. *International Theory*. 2014. № 6 (3), 491-514. DOI: 10.1017/S1752971914000232
21. Iggers J. *Good News, Bad News. Journalism, Ethics and the Public Interest*. Boulder, Colo.: Westview Press, 1999.
22. Pleines H. Oligarchs and Politics in Ukraine. *Demokratizatsiya: The Journal of Post-Soviet Democratization*. 2016. № 24(1), 105-127.
23. Robinson N. Institutional factors and Russian political parties: the changing needs of regime consolidation in a neo-patrimonial system. *East European Politics*. 2012. № 28 (3), 298-309. DOI: 1080/21599165.2012.685629
24. Suárez E. The present crisis of Western democracy is a crisis of journalism. *Nieman Reports*. URL: <https://niemanreports.org/articles/the-present-crisis-of-western-democracy-is-a-crisis-of-journalism/> (accessed: 10.18.2020)
25. Thompson M. *Enough Said: What's Gone Wrong with the Language of Politics?* New York: St. Martin's Press, 2016.
26. van Dijk T. A. What is Political Discourse Analysis? *Belgian Journal of Linguistics*. 1997, № 11 (1), 11-52.
27. Zamyatin K. Russian Political Regime Change and Strategies of Diversity Management: From a Multinational Federation towards a Nation-State. *JEMIE*. 2016. 15 (1), 19-49

Steblyna N. O. Emotionality and political interrelations in a digital non-official discourse (cases of Ukraine and Russia)

A comparative analysis of Ukrainian and Russian non-official political discourses is presented in the paper. Indicators of emotionality and political interrelations intensity are considered. Political texts of online-media «Ukrainska Pravda» and «Lenta.ru» were used for the research. Period: 2005 – 2019. The indicators were calculated with computer programs (Python language). The difference between the two discourses was observed in 2005-2013. In Ukraine political interrelations intensity indicator is larger, however has been decreasing from 2005 (1,4 – 0,9), in Russia the indicator is much smaller (0,41-0,47). In 2014-2015 in Ukraine the indicator decreased to 0,86-0,88, and in Russia an insignificant growth was observed. This may be explained with information policy change of the Russian mass media because of the «hybrid» war. The general trend in Ukrainian political discourse is decrease in political interrelations intensity, which is interpreted as being a reason of constant non-official mass media discourse digitalization. There is one more difference between the two discourses – in the emotionality indicator. High numbers (0,35-0,42) in Ukraine in 2005-2013 and low ones in Russia (0,19-0,22). And the positive correlation is found between political interrelations intensity indicator and emotionality in Ukraine. And there is no such correlation for Russia, thus political interrelations in the country don't provide emotions. After 2014 emotionality indicators are almost the same (for Ukraine decrease of the indicator, for Russia –

increase). And one more difference is in emotional level of texts about political actors (the countries' presidents). Here to 2013 a significant difference is observed with high emotionality of messages about Yushenko and Yanukovich (however in the case of the latter constant decrease of the indicator is observed). In the times of Poroshenko low numbers are discovered, however, in 2019 the largest indicator is fixated. In Russia the less emotional period is for Medvedev, this shows the imitative character of the power change in the country, and from 2014 the indicator growth is observed. Thus, in the first period of digitalization, emotionality and political interrelations intensity indicators seems to be significant to differentiate the authoritative (Russian) and transitive (Ukrainian) regimes.

Key words: *digital political discourse, digitalization, Ukraine, Russia, political emotions.*